

Posudek diplomové práce

Název práce: Motivace fyzioterapeutů pro jejich profesi, vývoj této motivace během jejich pracovní kariéry.

Autor/ka práce: Bc. Šárka Melounová

Obor: Katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích FHS UK

Vedoucí práce: PhDr. Olga Šmídová, PhD.

Oponent:

Rok obhajoby: 2014

Cílem diplomové práce, tak jak ho diplomantka vytýčila, je řešení otázky po povaze vývoje vztahu k práci fyzioterapeuta, resp. k vlastní profesi, v prvních letech po nástupu do praxe. Smyslem výzkumu mělo být postížení obsahu retrospektivního bilancování motivů a motivátorů či pracovních podmínek, které motivaci a pracovní spokojenost ovlivňují.

Diplomantka studuje motivaci a pracovní po nástupu do zaměstnání v oboru studia jako aspekt organizační kultury v oblasti zdravotnictví a kultur firemních. Koncept organizační kultury jí také má sloužit k zastřešení a propojení různých témat, jako je spokojenost s prací, motivace k práci a vztah k profesi a commitment, pracovní a profesní satisfakce, vztahy na pracovišti a pracovní podmínky.

Zajímalo ji také, jak na působení v profesi fyzioterapeuty podle jejich zpětné reflexe ve světle zkušeností z praxe připravuje fyzioterapeuty škola a jakou roli v pocitu plné kompetentnosti k výkonu profese hraje další profesní vzdělávání a zdokonalování (se). Diplomantka hledá a místy nabízí také možné řešení, jak pomoci absolventům fysio s profesní adaptací po nástupu do praxe.

Tematickým jádrem diplomového výzkumu je podle mne otázka motivace, především identifikování faktorů, které fyzioterapeuty v té či oné míře pozitivně či negativně ovlivňují (přitahují a odpuzují) a dále podmínky a okolnosti, které je ovlivňují, resp. kterými se nechávají ovlivňovat, v prvních letech profesního vývoje po nástupu do praxe po škole a pak počas prvních etap profesní kariéry. Diplomantka vhodně kombinovala kvalitativní přístup s jednoduchým screeningovým dotazníkem.

Předmět a cíle práce považuji za smysluplně vymezené. Jde o téma, které není výzkumně dostatečně zmapované a přitom je - i vzhledem k neusazenosti profese v profesním systému zdravotnictví a na poli sociálně-zdravotních služeb - vysoce aktuální.

Také cesta k vytčenému cíli – přístup a metoda - byla zvolena adekvátně: polostrukturovaný rozhovor s fyzioterapeuty po dostatečné době pracovní stáže v oboru, doplněné stručným dotazníkem, které mapuje standardizovatelné jádro otázek, považuji za vhodné. Také Herzbergův koncept, který rozlišuje jak mezi pracovní motivací a spokojeností, podmínkami a zohledňuje i časový, resp. procesuální aspekt motivace pracovníků je na místě. Diplomantka pracovala s řadou dalších konceptů pracovní motivace.

Diplomantka postupovala systematicky, konzultovala pravidelně a neošidila terén. Poctivě se prala s úskalím logiky kvalitativního výzkumu i s tím, že jako fyzioterapeutka byla součástí zkoumaného problému a terénu.

Výsledná interpretace je podle mně důsledkem realistického (objektivistického) přístupu k povaze biografických dat. Škoda, že tento svůj přístup k povaze zkoumané reality (povahu autobiografických dat) důsledněji nereflektuje, neboť v teoreticko-metodologickém exkursu odkazuje spíše na konstruktivismus/interpretativismus (Švaříček a Šedová). V druhé verzi DP se s tímto úskalím vypořádala již lépe.

.Připomínky k druhé verzi DP: Diplomantka zásadní výtky oponentky i konzultantky k první verzi DP úspěšně zapracovala, některé náměty a připomínky k pojetí fenoménu trvají.

Motivaci a pracovní spokojenost diplomantka vymezila na základě autorů, kteří dobře ladí s povahou dat a obsahem výpovědí aktérů (zejm Herzberg). I když vývoj motivace a spokojenosti nepostihla jako kontinuální proces. Data to ani dost dobře neumožňovala. Přesto zachytila alespoň zlomové body pracovní dráhy (jako nástup do praxe, na rodičovskou dovolenou a z ní) a jejich význam z hlediska aktérů. Vhodně doplnila typologii motivace modelem vztahu pacient a fysio.

Metodologie výzkumu je designována relevantně, doplnění rozhovorů screeningovým dotazníkem je smysluplné. Nástroje, jako je "páteř rozhovoru" a dotazník, jsou konstruovány promyšleně. Ovšem pojem "*hloubkový částečný rozhovor v biografické metodě*" na s. 44 je z hlediska kvalitativně metodologické terminologie poněkud nešťastný. Provedené rozhovory jsou "biografické" a "hloubkové" jen částečně.

Subjektivní a objektivní vlivy či faktory jsou nadále interpretovány "jeden po druhém", což je sice přípustné (viz Chenail), ale spíše elementární, ale autorka je syntetizuje v závěru, čímž tento deficit poněkud kompenzuje.

Stylisticky autorka práci vylepšila a je nyní čtivější. Upravila podle norem odkazy a poznámkový aparát. Mám jen silné pochybnosti o vhodnosti takových zdrojů, jako je wikipedie.

Práce je již strukturována mnohem přehledněji. Vylepšit by přesto bylo ještě možné strukturu 1. části - oddělit lépe předpisy a standardy od konceptů a teorií

Celkové hodnocení: Práce přináší přehled o motivaci a satisfakci o jejích zdrojích a bariérách v prvních letech pracovní dráhy fyzioterapeutů a může sloužit jako poučení pro zaměstnavatele a managery, k vytváření vhodných pracovních podmínek pro retenci a satisfakci. Diplomantka svou práci opravila a poměrně zásadně upravila podle posudků oponentky i vedoucí práce, čehož si cením. Diplomovou práci Bc. Šárky Melounové přes některé kritické výtky, které nejsou zásadní povahy, doporučuji k obhajobě.

Hodnotím ji jako dobrou.

OTÁZKY DO DISKUSE:

Otázka přítomnosti instrumentální motivace (zaměření na techniky a technologie) a její souvislost se vztahem terapeuta k pacientovi a jeho pojetím není zcela jasná, měla by být probrána v diskusi.

Podobně je rozmlžen vztah hygienických faktorů a frustrátorů. Lze jej objasnit v rozpravě.